

Juhász Pál

A klinikai neurologia alapjai

Medicina Könyvkiadó • Budapest, 1969

Tartalom

Bevezetés	7
I. Mozgászavarok és a mozgászavarokat kiváltó leggyakoribb megbetegedések	
A) <i>Izomgyengeség, bénulás és akinesis</i>	16
Paresis és paralysis	16
Petyhüdt bénulás	17
Spastikus paresis	24
Akinesis	35
1. Petyhüdt bénulást okozó megbetegedések	36
Polyneuropathia	36
Toxikus polyneuropathia	37
Anyagszerezavarokhoz, dystrophiához csatlakozó polyneuropathiák	38
Infectiós polyneuropathia	40
Allergiás polyneuropathiák	40
Egyéb polyneuropathiák	40
Myopathia	41
Progressiv izom-dystrophia (dystrophia muscularis progressiva)	41
Polymyositis	43
Myasthenia	45
Paroxysmalis, familiaris bénulás	46
Myotonia	47
A szemmozgások zavarai	47
Facialis bénulás (arcidegbénulás)	51
A nyelés és a hangképzés zavara (a n. glossopharyngeus, vagus, accessorius és hypoglossus bénulása)	56
A fejmozgások korlátozottsága	59
A felső és az alsó végtag egyes izomcsoportjainak gyakoribb neurogen bénulásai	61
Polyganglio-radiculo-neuritis (Guillain—Barré-betegség)	70
Poliomyelitis acuta anterior (Heine—Medin-betegség)	73
A petyhüdt paresis gyógykezelése	75
2. Spastikus paresist okozó megbetegedések	78

A koponya és az agy sérülései (craniocerebrális traumák)	78
Koponyatörés (fractura calvariae et fractura baseos cranii)	79
Commotio et contusio cerebri	83
Posttraumás intracranialis vérzések	85
Posttraumás meningitisek, abscessusok	90
Posttraumás epilepsia	91
Posttraumás neuropsychiatriai szövődmények	92
A craniocerebrális traumák diagnosticája, megítélése és gyógykezelése	93
Cerebrovascularis megbetegedések	96
Ischaemiás agyi károsodások (lágyulások)	97
Anoxiás cerebrális károsodások	126
Cerebrovascularis megbetegedésekben alkalmazott diagnostikai eljárások és gyógykezelés	129
Agydaganatok	131
Az intracranialis térszűkítő folyamat tünetei és kialakulásának mechanizmusa	131
Az agydaganatok által okozott helyi károsodások tüne- tei: góctünetek	147
Agydaganatok klinikai lefolyása, diagnosticája és gyógykezelése	158
Infantilís plegiák. Hydrocephalusok (Connatalis encephalopathiák)	161
A spastikus paresis gyógykezelése	164
B) <i>Coordinációs zavarok, ataxiák</i>	166
1. Cerebellaris ataxia és a cerebellum megbetegedései	166
A kisagy térfoglaló megbetegedései	170
A cerebellum intracranialis térszűkítéssel nem járó megbetegedései	177
2. Spinalis ataxia	181
Tabes dorsalis	183
3. Frontalis ataxia	186
4. A coordinációs zavarok gyógykezelése	187
C) <i>Apraxia</i>	188
D) <i>Akarattól független mozgások. Extrapyramidalis mozgászavarok.</i> <i>Epilepsia</i>	189
1. Akarattól független, folyamatos mozgások. Extrapyramidalis mozgászavarok	189
Parkinsonismus	192
Chorea	202
Torticollis spastica	203
Wilson-kór	203
2. Akarattól független, alkalmi, időszakos mozgások. Rohamok. Epilepsia	205
A klinikai epilepsiás roham	206

A rohamot követő és a rohamok között megfigyelhető klinikai, elsősorban psychés jelenségek (postictalis és interictalis klinikai tünetek)	211
Az agyi elektromos tevékenység kóros változásai epilepsiában	213
Epilepsiás rohamok kóroka és pathomechanismusa	219
Az epilepsia diagnosticája és differentialdiagnosticája ..	231
Epilepsia gyógykezelése, epilepsiások ellátása	234
Epilepsia. Összefoglalás	238
E) <i>A kifejező mozgások és a psychomotilitas zavarai</i> <i>Psychogen mozgászavarok</i>	239
II. Érzészavarok és fájdalom	
A) <i>Paraesthesia (fonákérzések, zsibbadások)</i>	248
B) <i>Fájdalom</i>	248
1. Fejfájás	251
Időszakos fejfájások	252
Állandó fejfájások	253
Fejfájások kivizsgálása és gyógykezelése	256
2. Neuralgiák	259
Trigeminus-neuralgia (arcidegzsába)	260
Egyéb agyidegek neuralgiái	264
Cervicalis, cervicobrachialis és brachialis neuralgiák	264
Idült cervicalis izom-spasmus	265
Mono- és polyradicularis cervicalis vagy brachialis neuralgia	266
Plexus-brachialgiák	271
Mono- és polyneuropathia által okozott brachialgia ..	274
Intercostalis neuralgia	277
Az alsó végtag és a medence fájdalmai (lumbocuralgiák) ..	278
Lumbalis discopathia, ischias	278
Az alsó végtagok tabeses lancinálása	287
Az alsó végtagok neuropathiás fájdalmai	287
Medencefájdalmak, a plexus lumbalis neuralgiája	288
3. A fájdalom kezelésének általános szempontjai és lehetőségei ..	288
C) <i>Hypaesthesia és anaesthesia</i>	293
1. A gerincvelő betegségei	298
Intramedullaris folyamatok	301
Extramedullaris, intravertebralis folyamatok	309
A gerincvelő teljes haránt-laesiója	316
A craniovertebralis átmenet betegségei	317
A gerincvelő betegségeinek gyógykezelése	320
2. Az agytörzs megbetegedései és syndromái	322
3. Thalamus-syndroma	324
D) <i>Szaglászavarok</i>	327
E) <i>Látászavarok</i>	329
Retinocerebralis degenerációk	333

Opticus-glioma	334
Frontobasalis meningeomák	336
F) <i>Hallászavarok</i>	337
Kisagy-híd szögleti daganatok	338
G) <i>Az egyensúlyérzés zavara. Szédülés (vertigo) és nystagmus</i>	340
Ménière-betegség	344
Sclerosis multiplex	344
H) <i>Az ízérzés zavarai</i>	349
III. A vegetatív funkciók zavarai és az azokat okozó leggyakoribb megbetegedések	351
Az alvás-ébrenlét zavarai	353
Pupilla-tünetek	356
Vizelési zavarok	360
Enuresis nocturna	362
A gyomor- és a bélműködés zavarai	363
A sexualis működések zavarai	364
A hypophyseus-diencephalikus rendszer megbetegedései	367
IV. Tudatzavarok és tudatzavart okozó betegségek	373
A) <i>Tudatzavarok</i>	375
Kóros aluszékonyosság (somnia) és eszméletlenség (coma)	375
A tudat beszűkülése	378
Ködös állapotok (confusio)	379
Tudatzavarok kivizsgálása és orvosi ellátása	381
Eszméletlen beteg vizsgálata	382
Az eszméletlenség kóros tényezői	385
B) <i>Tudatzavart okozó betegségek</i>	388
Agyburok- és agyvelőgyulladás (meningitis, encephalitis)	388
Meningitisek	389
Encephalitisek	396
Subarachnoidealis vérzések	402
Sinus-thrombosisok	408
V. A megismerés és a beszéd zavarai (agnosia, aphasia)	415
A) <i>A megismerés zavara (agnosia)</i>	418
B) <i>Beszédzavarok (aphasia)</i>	421
Az idegrendszer megbetegedéseinek összefoglalása pathogeneticai szempontból	427
A) <i>A kérdés általános felvetése</i>	429
B) <i>Az idegrendszeri megbetegedések pathogeneticai osztályozása</i>	433
Fizikai kórokok	433
Kémiai kórokok, mérgezések	435
Fertőző betegségek	436

Daganatképződés	438
Gliomák	440
Paragliomák	444
Mesodermalis daganatok	446
Ectodermalis daganatok	446
Epidermoid és dermoid daganatok	446
Metastasisok	448
Érrendszeri betegségek	452
Anyagcsere-betegségek	453
Allergiás és immunológiai betegségek	454
Öröklődő, genikusan determinált betegségek	456
Az idegrendszer vizsgálata	461
Általános szempontok	463
A beteggel való kapcsolat	464
Anamnesis	466
Az idegrendszer vizsgálatának menete	468
Általános tájékozódás belgyógyászati szempontból	468
Idegrendszeri vizsgálatok	469
Az agyidegek vizsgálata	469
A gerincvelői reflexek vizsgálata	471
A gerincvelői érzőkör vizsgálata	471
A gerincvelői mozgatókör vizsgálata	472
A vegetatív funkciók vizsgálata	473
A beszéd vizsgálata	473
Az elmeállapot vizsgálata	473
A vizsgálati lelet összefoglalása és értékelése	474
Kiegészítő, műszeres vizsgálatok	478
Liquor-vizsgálat	478
Elektromos vizsgálatok	482
Röntgenvizsgálatok	487
Gammaencephalographia	491
Echoencephalographia	491
Egyéb műszeres vizsgálati módszerek	492
Tárgymutató	493